

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Česká národní bibliografie (ČNB)

Základní informace

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Kde ČNB najdete

Databáze Národní knihovny CNB

<http://aleph.nkp.cz/cze/cnb>

Databáze na webu NK ČR prezentují záznamy propojené se službou Obálky knih.

Otevřená data

<https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/otevrena-data>

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Co ČNB obsahuje

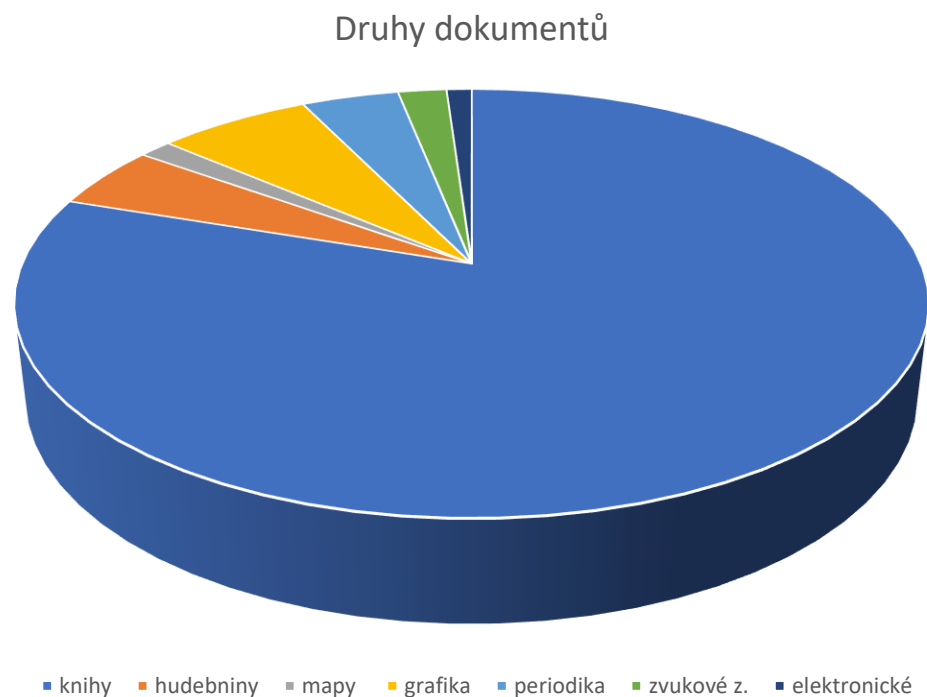
Záznamy pro publikace vydané na území ČR. Aktuálně 1,2 mil. záznamů

Rozmezí dat vydání 1801 – dosud (v relativní úplnosti knihy a periodika od 1901, speciální dokumenty až kolem poloviny 90. let 20. století)

Aktualizace ČNB probíhá průběžně (novinky vystavovány na webu 1x měsíc)

Záznamy ve formátu MARC 21 (otevřená data i v Dublin Core)

Druhy dokumentů

Knihy
Periodika
Grafické dokumenty
Hudebniny
Kartografické
dokumenty
Zvukové záznamy
Elektronické zdroje

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Kdo ČNB vytváří

Národní knihovna ČR jako **národní bibliografická agentura** (má tuto povinnost ze zákona) je příjemcem úplného povinného výtisku.

Kooperační projekty (zajišťují rychlejší a úplnější zpracování):

KKČK: krajské knihovny (prostřednictvím Souborného katalogu ČR)

Cluster: NK ČR, Moravská zemská knihovna v Brně; Vědecká knihovna v Olomouci (příjemci úplného PV katalogizují v databázi NK ČR)

Central: Městská knihovna v Praze – zpracování beletrie

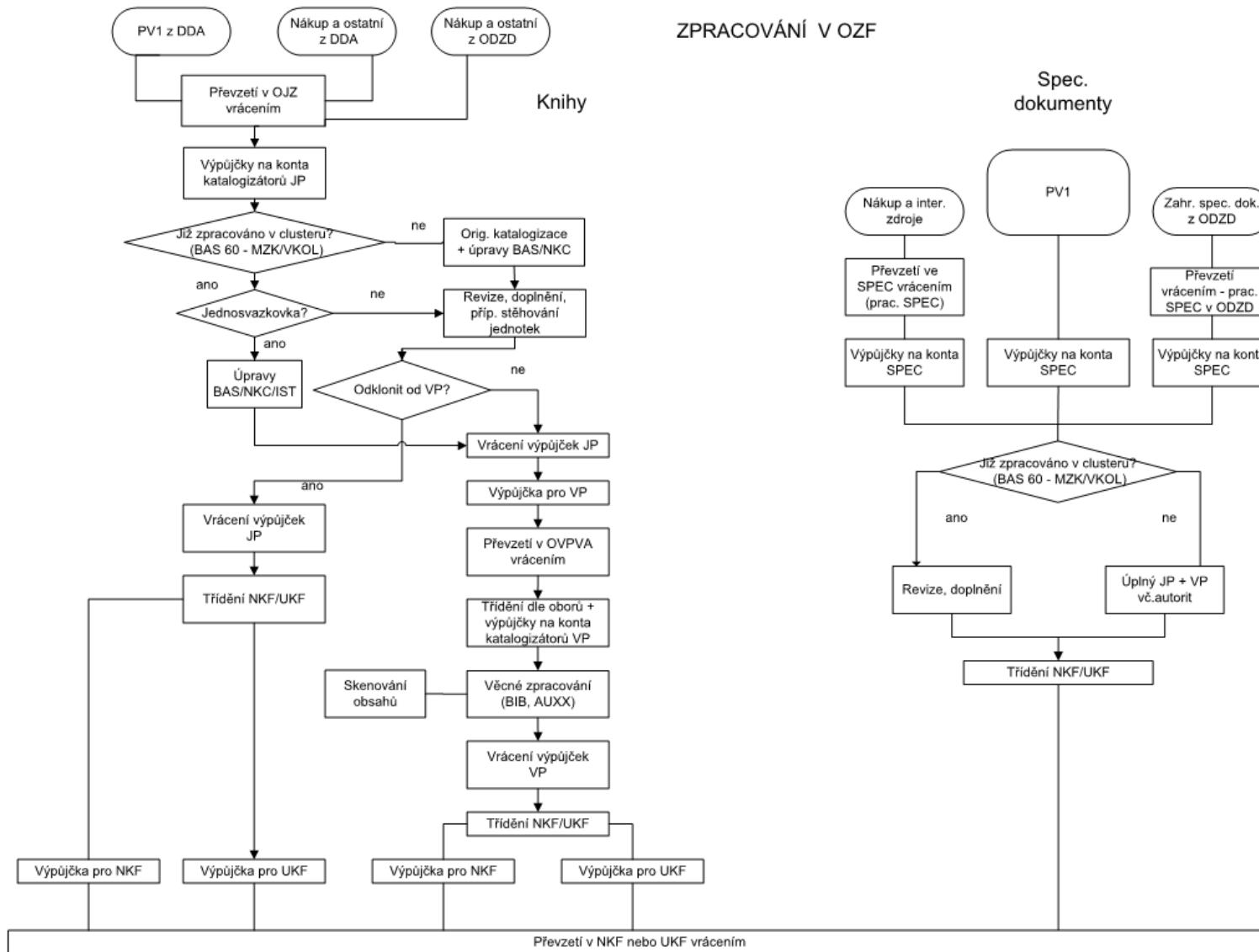

Jak vzniká záznam

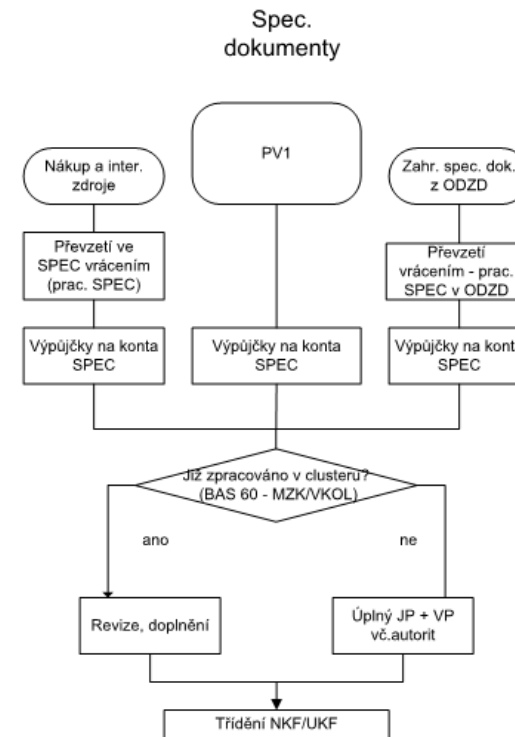
Publikace procházejí tzv. linkou zpracování v knihovním systému

- Příjem povinného výtisku/retrospektivní akvizice
- Jmenné zpracování a jmenné authority
- Věcné zpracování a věcné authority
věcné authority

S publikací v ruce, podle aktuálních standardů a na úplné úrovni popisu (dána mezinárodními doporučeními).

ZPRACOVÁNÍ V OZF

Standardizace záznamů 2015- (RDA/MARC21, soubory autorit)

LDR	-----cam-a22-----i-4500
001	nkc20213328469
003	CZ-PrSKC
005	20230103064418.0
007	ta
008	210527s2021----xr-a---e-f----000-0-cze-d
015	a cnb003328469

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

020	a 978-80-257-3486-5 q (Argo ; q vázáno)
020	a 978-80-7675-028-9 q (Dokořán ; q vázáno)
040	a KAG503 b cze d CBA001 d OLA001 d ABA001 e rda
0411	a cze h pol
072 7	a 53 x Fyzika 2 Konspekt 9 6
080	a 530.145 2 MRF
080	a 530.12 2 MRF
080	a 53.01/.07 2 MRF
080	a (0.062) 2 MRF

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

1001	a Dragan, Andrzej, d 1978- 7 pna20211115662 4 aut
24010	a Kwantechizm. l Česky
24510	a Kvantechismus, aneb, Klec na lidi / c Andrzej Dragan ; přeložila Alena Heroutová
24630	a Klec na lidi
250	a Vydání první
264 1	a Praha : b Argo : b Dokořán, c 2021
300	a 229 stran : b ilustrace ; c 21 cm

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

336	a text b txt 2 rdacontent
337	a bez média b n 2 rdamedia
338	a svazek b nc 2 rdacarrier
4901	a Aliter ; v svazek 77
500	a Přeloženo z polštiny
500	a Terminologický slovník

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

65007	a kvantová fyzika 7 ph122052 2 czenas
65007	a teorie relativity 7 ph126571 2 czenas
65007	a fyzikální jevy 7 ph426849 2 czenas
65009	a quantum physics 2 eczenas
65009	a theory of relativity 2 eczenas
65009	a physical phenomena 2 eczenas
655 7	a populárně-naučné publikace 7 fd131864 2 czenas
655 9	a popular works 2 eczenas
7001	a Heroutová, Alena 7 xx0122629 4 trl
830 0	a Aliter (Argo : Dokořán)

Jak vznikla databáze ČNB

1995 – nový automatizovaný knihovní systém (AKS), nová mezinárodní katalogizační pravidla a mezinárodní formát + prázdná databáze

Do začátku konverze 80 tis. záznamů (MAKS, pokus o implementaci mezinárodních pravidel – ISBN)

Začátek katalogizace v AKS doprovázelo rozhodnutí o doplnění co největšího množství záznamů formou **retrokonverze** (nikoli rekatalogizací, ta se použila pouze u archivního fondu 19. století a tzv. režifa – rekatalogizace živého fondu)

Vrstvy ČNB

Podle data vydání:

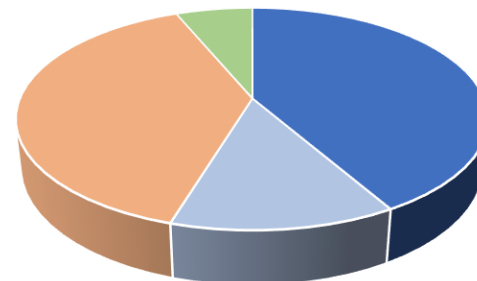
1801 – 1900 Rekatalogizace podle pravidel 1995-

1901 – 1982 Retrokonverze většiny záznamů z tištěných předloh
(Soupis československé literatury, Bibliografický katalog,
různá pravidla)

1983 – 1995 Začátky automatizovaného zpracování (ASNB-K;
MAKS, konverze)

1995 - 2015 Anglo-americká katalogizační pravidla

2015- dosud RDA (Resource-Description and Access)

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

CNB - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní](#) -- [Katalogizační záznam](#) -- [Stručný záznam](#) -- [MARC](#) -- [Citace](#)

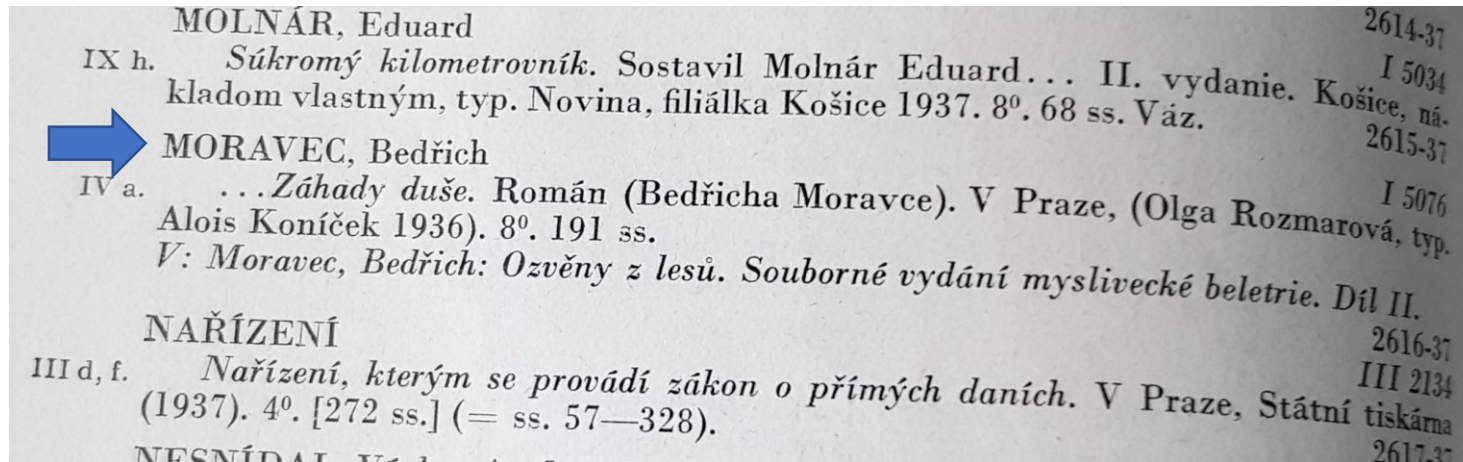
Záznam 1 z 3

LDR	----nam-a22----1--4500
FMT	BK
BAS	a 01
001	bk193603297
003	CZ-PrNK
005	20080529080230.0
008	990407s1936---xr-----cze--
015	a cnb000795394
035	a (OCoLC)85543113
040	a ABA001 b cze c BOA001 d ABA001
1001	a Moravec, Bedřich, d 1859-1936 7 jk01082041 4 aut
24510	a Záhady duše : b román [Bedřicha Moravce]
260	a V Praze : b Olga Rozmarová, c 1936 f (Alois Koniček)
300	a 191 s. ; c 8°
4901	a Moravec, Bedřich: Ozvěny z lesů. Souborné vydání myslivecké beletrie ; v díl 2
830 0	a Moravec, Bedřich: Ozvěny z lesů. p Souborné vydání myslivecké beletrie
9101	a ABA001
SYS	000795394

[https://aleph.nkp.cz/IF/?func=direct&doc_number=000795394&local_base=CNB]

[Citace](#)

© 2014 Ex Libris, NK ČR

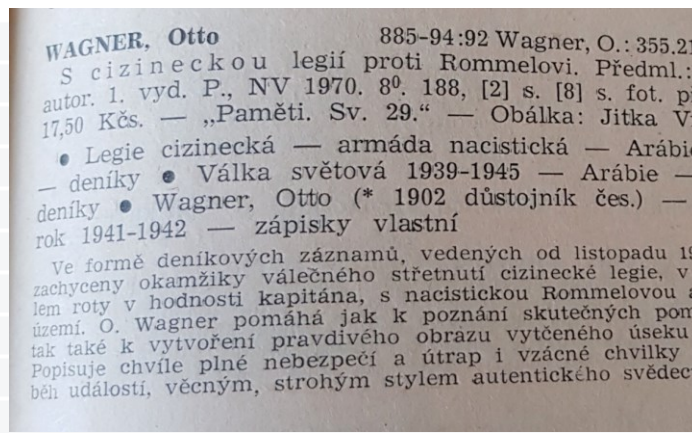

Záznam 2 z 2

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

LDR	----nam-a22-----1--4500
FMT	BK
BAS	la 01
001	bk197001366
003	CZ-PrNK
005	20040210144519.0
008	971015s1970---xr-----cze--
015	la cnb000495492
035	la (OCoLC)22045084
040	la ABA001 b cze c ULG001 d ABA001
080	la 885-94:92 Wagner, O.:355.216:940.53"1941/1942" 2 undef
1001	la Wagner, Otto, d 1902-1974 7 jk01151331 4 aut 4 pht
24510	la S cizineckou legií proti Rommelovi / c Otto Wagner ; Předml.: Jiří Lacina ; Fot.: autor
250	la 1. vyd.
260	la Praha : b Naše vojsko, c 1970
300	la 188, [2] s. : b [8] s. fot. příl. ; c 8°
4901	la Paměti ; v Sv. 29
500	la Obálka: Jitka Vrbová
500	la 22000 výt.
520	la Ve formě deníkových záznamů, vedených od listopadu 1941 do října 1942, jsou zachyceny okamžiky válečného střetu Wagner pomáhá jak k poznání skutečných poměrů v cizinecké legii, tak také k vytvoření pravdivého obrazu vytčeného úseku strohým stylem autentického svědectví.
830 0	la Paměti (Naše vojsko) 0 s
85641	lu http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:c895da60-900f-11e3-bd09-005056827e51 y Digitalizovaný dokument
9101	la ABA001
920	la srk19960153125
964	la Wagner, Otto (* 1902 důstojník čes.) - legie cizinecká - rok 1941-1942 - zápisky vlastní
964	la Legie cizinecká - armáda nacistická - Arábie - rok 1941-1942 - deníky
964	la Válka světová 1939-1945 - Arábie - rok 1941-1942 - deníky
SYS	000495492

Rozdíly v pravidlech a úplnosti zpracování

2015 – dosud RDA – první mezinárodní pravidla, která nebyla primárně vytvořena pro lístkové katalogy

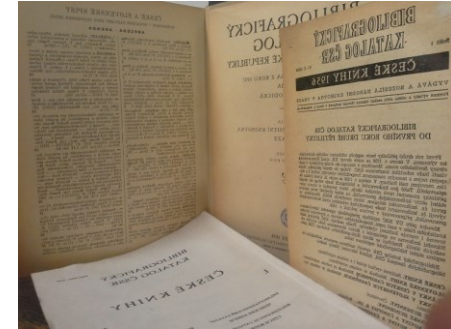
viz Katalogizační politika

<https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/katalogizacni-politika>

1995 - 2015 – AACR2 - pravidlo tří autorů, zkratky

starší – pravidlo tří autorů, zkratky, neúplný popis, 1900 - 1944 bez předmětových hesel a třídění – různá úroveň zpracování i v rámci stejného ročníku

Změny obsahu ČNB

- Přibývají záznamy pro nově vydané publikace
- Zpětně jsou doplňovány záznamy pro starší publikace, které NK ČR získala do fondu (retrospektivní doplňování)
- Mizí záznamy duplicit (je zachováno číslo ČNB), mění se typ dokumentu (např. kniha/hudebnina v záznamech z retrokonverze)
- Jsou opravovány chyby a aktualizována životní data autorů
- Doplňují se selekční údaje – aktuálně zpětně do roku 1990 chybějící věcné zpracování, unifikované názvy (název originálu...)

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Využití ČNB

Zpřístupnění publikací uživatelům, zdroj kvalitních záznamů pro přebírání (úspora práce, jednotné záznamy pro využití v souborných katalogích a portálech)

Informace o nakladatelské činnosti v ČR, zdroj informací pro různé analýzy...

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Edita Lichtenbergová
Odbor zpracování fondu

Edita.Lichtenbergova@nkp.cz

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Děkuji za pozornost!
Dotazy?